

KADINA KARŞI ŞİDDETE ERKEKLERİN TUTUMLARI VE ALGILARI: BİNGÖL İLİ ÖRNEĞİ¹

THE ATTITUDES AND PERCEPTIONS OF MEN ON VIOLENCE AGAINST WOMEN: THE SAMPLE OF BİNGÖL PROVINCE

Doç. Dr. Kasım TATLILIOĞLU

Bingöl Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Psikoloji bölümü, Bingöl/TÜRKİYE

ÖZET

Bu araştırma, Bingöl il merkezinde ikamet eden, 18 yaş ve üstü erkek ve kadınlar üzerinde yapılmıştır. Araştırma gurubunu Bingöl il merkezinde oturan 265 kadın (%50.51) ve 259 (%49.42) erkek olmak üzere 524 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada, hem kadınlar hem de erkekler için 20 maddelik “Şiddet Tutum Ölçeği” uygulanmıştır. Bu makalede sadece erkeklerden elde edilen bulgulara yer verilecektir. Verilerin analizi SPSS 23.00 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Araştırmadan elde edilen bulgulara göre erkekler, uygulanan 20 maddelik “Şiddet Tutum Ölçeği”nden en çok; “Erkeğin eşine şiddet uygulama hakkı vardır”; “Erkek, eşine bazen fiziksel şiddet uygulamalıdır”; “Erkek, evin reisidir, gerektiğinde şiddet uygulayabilir”; “Kadın kocasının söylediklerini sorgularsa koca dayak atabilir”; “Kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır” maddelerini işaretlemişlerdir. Verilerin analizinde, betimsel istatistik, frekans, yüzdelik, aritmetik ortalama, standart sapma ve Shapiro-Wilk testi kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Aile, şiddet, kadına karşı şiddet, tutum, algı, Bingöl.

ABSTRACT

This research is conducted on men and women who reside in the center of Bingöl and their age is 18 and over. The research group is consisted of 524 people 265 of them are women (50.51%) and 259 of them are men (49.42%) residing in Bingöl city center. In this research "Violence Attitude Scale" which is used common for both women and men including 20 - questions in the survey. This article contains the findings only "Violence Attitude Scale" obtained from men. Analysis of the data is performed with SPSS 23.00 program and the studies are completed with 95% confidence level. According to the results obtained from the research; the 20 questions survey of "violence attitude scale" is applied to the men and they mostly answer the following marks as follows: "Men have a right to commit violence against their wife"; "Men should sometimes apply physical violence against their wife"; "Men rule the roost in the family, if necessary they can commit violence against their spouses; "the husbands can beat their wife if their spouses interrogate what the husbands say"; "If the women come against their husbands, then there should be absolutely violent against women". Descriptive statistics, frequency, percentage, aritmatic average, standart deviation and Shapiro-Wilk Test were used to analyses the data.

Key Words: Family, violence, violence against woman, attitude, perception, Bingöl.

1. GİRİŞ

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu'nun (29-30 Nisan 2019) Ankara'da düzenlemiş olduğu II. Uluslararası Ailenin Korunması Hakkında Sonuç Bildirgesi'nde, "sağlıklı toplumların en temel ve vazgeçilmez biriminin aile olduğuna" vurgu yapılmıştır. Türkiye'nin de taraf olduğu BM çocuk hakları sözleşmesi başlangıç bölümünde "ailenin toplumun temel birimi olduğu ve tüm üyelerinin ve özellikle de çocukların gelişmeleri ve esenlikleri için doğal ortam olduğu" ifade edilmiştir. Kadına yönelik şiddet, kadın hakları vb. konular uluslararası sözleşmelerde de yer almış ve birçok devlet bu sözleşmelere imza atmıştır. Örneğin, BM Genel Kurulu'nun "Kadınlara Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına Dair Bildirgesi"nin (20 Aralık 1993) 3. maddesinde: "Kadınlar siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel, kişisel veya diğer alanlardaki insan haklarından ve temel özgürlüklerden eşit bir biçimde yararlanma ve korunmasını isteme hakkına sahiptir" denmektedir (www.tihk.gov.tr).

¹ Bu bildiri; Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BÜBAP) Koordinasyon Birimi tarafından desteklenen ve yürütücüsü olduğum BAP-405-254-2015 no'lu, projemden türetilmiştir.

Aile içi şiddet; “*aile bireylerinin birbirlerine ve genelde de güçlü olanın güçsüz olana veya gücü daha az olana uyguladığı fiziksel, duygusal, sözel, sosyal, ekonomik, cinsel, vb. nitelikteki olumsuz her türlü eylem*” olarak tanımlanmaktadır. Kadına yönelik şiddetin psikolojik nedenleri bir yana, rakamların yüksekliği, şiddetin sosyo-ekonomik nedenler başta olmak üzere pek çok yapısal faktörden beslendiğini görmekteyiz. Şiddetin genel yapısına baktığımızda; aile bağlarının zedelenmesi, insani ve kültürel değerlerin zayıflaması ile ilişkilidir. Yetiştikleri ailede şiddet gören kadınların, kendilerinin de şiddete daha fazla maruz kaldıkları bilinmektedir (Eryurt, & Seçkiner, 2015: 127).

Bu makalede, Bingöl il merkezinde, aile içi şiddette erkeklerin tutumlarına ve aile içi şiddeti algılayış biçimlerine yer verilmiştir. Yürütücüsü olduğum projemden türetilen bu makale, oldukça geniş ve kapsamlı boyutları içermektedir. Bu makalede sadece, aile içi kadına yönelik şiddette erkeklerin tutum ve algılarına yer verilmiştir.

2. ARAŞTIRMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

2.1. Şiddetin Tanımı

Şiddetin birçok tanımı yapılmıştır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) (2002) şiddeti; “*bir bireyin yaralanma ve ölümüne neden olan ya da gelişmesini engelleyen fiziksel, psiko- sosyal ve olarak uygulanan kasıtlı davranışlar*” olarak tanımlamıştır. Şiddet; amaçlı, kasıtlı olarak, gücün bedensel ve/veya ruhsal zarar verecek ya da verme riski yaratacak biçimde kullanımınıdır. Şiddet, hayatın pek çok alanında karşılaşılan bir olgu olmasına rağmen en büyük olumsuzlukları yaşattığı yer olarak aile kurumunu gösterebiliriz. Aile içinde yaşanan şiddet, çok boyutlu olarak karşımıza çıkmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü, 49. Dünya Sağlık Asamblesi’nde, şiddetin bir halk sağlığı önceliklerinden olduğu kabul etmiştir (WHO, 1996; Edwards ve ark., 2006; Paksoy-Erbaydar, 2008; akt: Korkut-Owen ve Owen, 2008: 8).

2.2. Şiddet Türleri

Şiddet, değişik boyutlarda kendini göstermektedir. En çok bilinen şiddet türlerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Fiziksel şiddet: Tokat atmak, dövmek, vurmak, saçını çekmek, itmek, darp etmek, vb.
2. Sözel şiddet: Aşağılayıcı sözler söylemek, zaafı ile alay etmek, dalga geçmek, hakaret ve tehdit etmek, vb.
3. Ekonomik şiddet: Evin masraflarını karşılamamak, harçlıklarını vermemek, kazancını sömürmek, zorla bir işte çalıştırmak, vb.
4. Cinsel şiddet: Cinsel olarak istismar etmek, ilişkiye zorlamak, aldatmak, başkaları ile ilişkiye zorlamak, vb.
5. Psikolojik/duygusal şiddet: Konuşmamak, surat asmak, soğuk davranmak, iletişimi kesmek, ilgi, sevgi, saygı göstermemek, vb.
6. Mobing (İş yeri şiddeti): İş yerinde psikolojik taciz, baskı, korku, yıldırma, takip, sürekli soruşturma açma ve ceza verme, kurban hakkında yalan, iftira uydurma, dedikodu çıkarma, şantaj yapma, grup halinde eziyet etme, vb. Yani bir nevi psikolojik terördür (Tınaz, 2008; www.kadinininsanhaklari.org).
7. Israrlı takip şiddeti: Bir kişiyi rızası dışında kasıtlı olarak sürekli takip etmek, takip ettirmek, taciz etmek, telefonlarını, sosyal medya hesaplarını, yazışmalarını takip etmek, vb.
8. Teknoloji şiddeti (Dijital şiddet): İnternet vb. iletişim araçlarını ve sosyal medya kanallarını kullanarak bir cinsiyete, inanca, ırka saldırmak, hakaret etmek, aşağılamak, küfür etmek, vb. (<http://www.dokudanismanlik.com>; <http://kadem.org.tr>).

2.3. Aile İçi Kadına Karşı Şiddet

Aile içi şiddetin tek ve belirgin bir tanımı yoktur. Goldstein'e (2007) göre aile içi şiddet; *“aile fertleri arasında, birbirlerini kontrol etme dürtüsüne dayanan, tehditten, öldürmeye; cinsel saldırıdan, hakaret içeren davranışların tümüdür”*. Aile içi şiddet; yaş, eğitim, din, sosyo-ekonomik statü, etnik ve kültürel kimlik gözetmeksizin her sosyal grup içerisinde görülebilir (Akt: Özgentürk, Karğın & Baltacı, 2012: 3).

Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Deklarasyon, 20 Aralık 1993 tarihli ve 48/104 sayılı kararında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilmiştir. Bildirgede kadına yönelik şiddet, *“ister kamusal ister özel hayatta olsun bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya özgürlükten keyfi olarak yoksun bırakma dâhil olmak üzere, kadınlara fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme sonucu doğuran veya bu sonucu doğurması muhtemel olan, cinsiyete dayalı her türlü şiddet eylemi”* olarak tanımlanmıştır (Yüksel-Kaptanoğlu & Çavlin, 2015: 34; <https://search.un.org/results>). Kadına yönelik şiddetin ortadan kaldırılmasına ilişkin deklarasyon, kadınlara yönelik şiddeti üç ana kategoride sınıflandırmaktadır: Aile içinde meydana gelen, genel toplum içinde meydana gelen ve devlet tarafından işkence gören veya devlet tarafından göz yumulan. Bildirge içerisinde yer alan *“kadınlara evrensel başvuruya acil ihtiyaç”* tanınmıştır. Bütün insanların eşitliği, güvenliği, hürriyeti, dürüstlüğü ve haysiyetiyle ilgili hak ve ilkeler belirtilmiştir. Karar, *“Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi ve Viyana Deklarasyonu ve Eylem Programı Konvansiyonu”*nun tamamlayıcısı ve güçlendirilmesi olarak görülmektedir. Kararın bir sonucu olarak, 1999 yılında Dominik Cumhuriyeti'nden temsilci tarafından yönetilen Genel Kurul, 25 Kasım tarihini Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Uluslararası Günü olarak belirlenmiştir. 2019 yılında sadece mayıs ayında; erkekler tarafından 37 kadın öldürülürken, cinsel şiddet ve çocuk istismarı devam ediyor. Kadın cinayetlerinin 5'i şüpheli ölüm olarak kaydedilirken, 21 kadının neden öldürüldüğü tespit edilemedi, 2'si ekonomik bahaneyle, 8'i kendi hayatına dair karar almak isterken ve 1'i de boşanmak istemesi sonucu öldürüldü. Kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça şiddet boyut değiştirerek sürmeye devam ediyor (<http://kadincinayetlerinidurduracagiz.net>, 11.06.2019).

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde Türkiye'deki tablo, ihtiyaç duyulan mücadelenin boyutlarına dair fikir verici nitelikte. 2010'dan bu yana en az 1915 kadın öldürüldü. Öldürülen her iki kadından birinin faili kocası veya erkek arkadaşıydı. En az 396 cinayet ayrılık veya boşanma aşamasında gerçekleşti. 355 cinayetin öncesinde kadınlar şiddet, taciz veya tehdide maruz kalmıştı. En az 237 cinayet, kadınların güvenlik endişesiyle resmi bir başvuruda bulunduğu halde işlendi (<https://www.cnnturk.com>, 25.11.2017).

2.4. Kadına Karşı Şiddetin Nedenleri

Hukuki bağlamda, aile içi şiddet terimi, *“birbiriyle yakın ilişki içinde olan iki kişiden birinin diğerine karşı sıra dışı, zalimce bir tutum”* anlamına gelir. UNICEF'e göre, kadına yönelik aile içi şiddet çok boyutlu bir sorundur. Bu bağlamda sorunun çok yönlü olarak ele alınması gerekir. Bu nedenlerden bazılarını şöyle sıralayabiliriz:

1. Bireysel faktörler: Kişilik bozuklukları, psikolojik sorunlar, erken evlilikler, çocukluk travmaları, eğitim düzeyinin ve gelir düzeyinin düşük olması, vb.
2. İlişki faktörleri: Evlilik çatışmaları, kadın-erkek arasındaki uyumsuzluk, eşlerden birinin diğerine baskı kurmaya çalışması, vb.
3. Yakın çevreye ilişkin faktörler: Yakın çevrenin aile içine sık sık müdahale etmesi, şiddeti olağan karşılaması, vb.
4. Toplumsal faktörler: Geleneksel cinsiyet normları, kültür, cinsiyetçi yaklaşımlar, vb. gibi. (Korkut-Owen & Owen, 2008: 20-22).

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet 2008 ve 2014 Araştırma sonuçlarına ilişkin bazı veriler şu şekildedir: 2014 araştırmasında ülke genelinde yaşamının herhangi bir döneminde eşi veya eski eşi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılan kadınların oranı %36’dır (son on iki ayda %8). Bu oranın 2008 araştırmasında %39 olduğu görülmektedir. Yaşamının herhangi bir döneminde duygusal şiddet yaşayan kadınların oranı %44’tür. Bu oranın 2014 ve 2008 araştırmalarında değişmediği gözlemlenmektedir. 2014 araştırmasında yaşamının herhangi bir döneminde cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı %12’dir (son on iki ayda %5). 2008 araştırmasında ise bu oran %15 olarak görülmektedir. 2014 araştırmasında yaşamın herhangi bir döneminde fiziksel veya cinsel şiddetin birlikte yaşanma oranı %38’dir. 2008 araştırmasında ise bu oran %42’dir. 2014 araştırmasında kentte fiziksel şiddet oranı %35 iken kırdada %37,5’tir. 2008 araştırmasında kentte fiziksel şiddet oranı %38 iken kırdada %43’tür. 2014 araştırmasında yaşadıkları fiziksel şiddet sonucunda yaralanan kadınların oranı %26’dır. 2008 araştırmasında ise bu oran %25’tir. 2014 araştırmasında en az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınlardan eğitimi olmayanların oranı %43, lisans ve lisansüstü üzeri düzeyde eğitim alanların oranı ise %21’dir. 2008 araştırmasında ise bu oran eğitimi olmayan kadınlar için %55,7’dir. 2014 araştırmasında yaşadıkları şiddeti kimseye anlatamayan kadınların oranı %44’tür. 2008 araştırmasında ise bu oran %48,5’dir. Geçen süre içerisinde yaklaşık yüzde 5’lik bir düşüş yaşanmıştır. 2014 Araştırması sonuçlarına göre erken evlilik yapan kadınların eşlerinin yaklaşık %70’inin eşi, kendilerinden 5-9 yaş ve 10 yaş büyüktür. 2014 Araştırması sonuçlarına göre kadınların yaşı arttıkça cinsel şiddete uğrama tehlikesi artmaktadır, kadınların eğitim düzeyi düştükçe cinsel şiddet uğrama tehlikesi yine artmaktadır. Bununla birlikte boşanmış/ayrı yaşayan kadınların cinsel şiddete maruz kalma durumu daha fazlalaşmaktadır (<https://www.tuseb.gov.tr>).

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu bölümde, Bingöl il merkezinde, “Aile içi kadına yönelik şiddet araştırması”nın nicel bileşeninde kullanılan yöntem yer verilmiştir.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, genel tarama modeli türünde bir araştırmadır. Tarama modeli; geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2012: 77). Ne idi?, Nedir?, Ne ile ilgilidir?, Nelerden oluşur? şeklinde ifade edilir. Veriler genelde anket tekniği ile toplanır. Survey (alan taraması) tipi araştırma modeli kullanılan bu araştırmada hem betimsel hem de yorumlayıcı yöntemler kullanılmaktadır. Betimleyici tarama modelleri geçmişte, bugün ya da belli bir süreçte var olan olayları, durumları ve olguları ortaya koymaya yönelik yaklaşımlardır. Var olanı değiştirmeye ya da etkilemeye çalışmadan olgunun bilimsel portresinin ortaya konulması sürecini içermekte; nelerden oluştuğunu ve neler ile ilişkili olduğunu sorgulamaktadır.

3.2. Evren ve Örneklem

Genel tarama modellerinde, Evren hakkında bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da alınan örneklem üzerinde çalışılır, araştırmadan elde edilen sonuçlar bütün evrene genellenmektedir (Büyüköztürk, Kılıç, Akgün, Karadeniz & Demirel (2012). Araştırmanın evreni; Bingöl il merkezinde ikamet eden, 18 yaş ve üstü tüm erkek ve kadınlardır. Araştırma gurubunu ise Bingöl il merkezinde oturan 265 kadın (%50.51), 259 (%49.42) erkek olmak üzere 524 kişi oluşturmaktadır. Buna ilişkin sayısal veriler bulgular başlığı altında verilmiştir. Bu makalede sadece, aile içi kadına yönelik şiddette erkeklerin tutum ve algılarına yer verilmiştir. Çalışma çok uzun olduğu için, kadınların tutum ve algıları, başka bir çalışmada yer almıştır.

3.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, veri elde etmek için, araştırmanın amacına uygun olarak 2 farklı ölçek hazırlanmıştır. “Aile İçi Şiddet Tutum Ölçeği” (Hem erkekler hem kadınlar için aynı) ve “Anket” (Erkekler ve kadınlar için farklı) olmak üzere 2 farklı ölçek ile çalışma yapılmıştır. Bu ölçekler, farklı meslek, yaş, medeni durum, gelir düzeyi, çocuk sayısı ve farklı statüde bulunan kadın ve erkeklere ayrı ayrı uygulanmıştır. Ölçek soruları, Bingöl Üniversitesi ve diğer üniversitelerden uzman görüşleri

doğrultusunda yeniden düzenlenerek son hali verilmiştir. Çalışmada, önce veri toplama aracı olarak katılımcılara uygulanacak olan ve isim belirtilmeden doldurulacak “anket formu” kullanılmıştır. Anket formunda araştırmaya ilişkin soruların yanında katılımcıların yaşları, çocuk sayıları, medeni durumları, meslekleri, eğitim durumları, gelir düzeyi, vb. demografik sorular da yer almaktadır. Anket formunun geçerlik çalışması için uzman görüşü alınmıştır. Anketler için güvenilirlik çalışması olarak, Cronbach alfa (α) iç tutarlılık katsayısı kullanılmış, katsayıların en az .70 ve üzerinde olması şartı aranmıştır. Anketin güvenilirliği kadınlara uygulanan anketler için 21-41 arası, erkeklere uygulanan anketler için ise 14-35 arası tutum ve değer yargılarını içeren sorular üzerinde yapılmış olup, Cronbach Alpha (α) güvenilirlik katsayısı kadınlara uygulanan anket için .74 ve erkeklere uygulanan anket için de .72 olarak hesaplanmıştır. Katılımcıların anketi kolaylıkla cevaplandırabilmeleri için tutum ve değerlere ilişkin sorular “katılıyorum”, “katılmıyorum”, “fikrim yok” ve “kararsızım” şeklinde dörtlü Likert tipi ölçek türünde hazırlanmıştır.

3.4. Veri Toplama Süreci

İlk olarak, saha araştırması yapacak kişilerin (anketör ve görüşmeci) eğitimi sağlanmıştır. Araştırmada kullanılacak olan anket önce uygulayıcılara tanıtılmış ve anketin her bir maddesinin araştırmanın hangi amacı ve araştırma sorusu ile ilişkili olduğu, her bir maddenin seçenekleri, her bir soru maddesinde nasıl veri toplanması gerektiği ayrı ayrı açıklanmış ve her bir soru maddesi ve seçeneklerinin uygulayıcılar tarafından tam ve doğru olarak anlaşılması sağlanmıştır. Daha sonra, saha uygulama eğitimine katılan anketörlere, araştırmada kullanacakları anketlerden çok sayıda çoğaltılarak verilmiştir. Araştırmanın verileri, Ağustos 2015 tarihinde toplanmaya başlanmış ve Mart-2016 tarihine kadar yaklaşık olarak 8 ay sürmüştür. Saha uygulamasında 3 anketör görev almıştır. Anketörler üniversitenin psikoloji bölümü öğrencilerinden seçilmiştir.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizi SPSS 23.00 programı ile yapılmış ve %95 güven düzeyi ile çalışılmıştır. Çalışmada parametrik olmayan test teknikleri kullanılmıştır. Genellikle parametrik olmayan testler ile sınıflayıcı, sıralayıcı ya da normal dağılıma uygun olmayan veriler analiz edilmektedir. Parametrik olmayan test tekniklerinden “Mann Whitney U Testi” ve “Kruskal Wallis Testi” kullanılmıştır. Mann Whitney U-testi, iki ilişkisiz örneklemden elde edilen puanların birbirlerinden anlamlı bir şekilde farklılık gösterip göstermediğini test eder. Yani, iki ilişkisiz grubun ilgilenilen değişken bakımından evrende benzer dağılımlara sahip olup olmadığını test eder. Kruskal Wallis testi ise bağımsız k grubun ($k > 2$) nicel bir değişken açısından karşılaştırılmasında kullanılan test tekniğidir. Kruskal Wallis tekniği, ilişkisiz iki ya da daha çok örneklem ortalamasının birbirlerinden anlamlı farklılık gösterip göstermediğini test eder. Analizde k tane örnekleminin bir bağımlı değişkene ait puanları karşılaştırılır (Büyüköztürk, 2007: 156-157).

4. BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmadan elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 1: Erkeklerin Ölçek Maddelerine Katılım Düzeyleri

Ölçek Maddeleri	Fikrim yok		Katılıyorum		Kısmen katılıyorum		Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%
1.Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum.	17	6,6	130	50,2	51	22,8	53	20,5
2.Şiddetin derecesi çok değilse mazur görülebilir.	24	9,3	130	50,2	61	23,6	44	17,0
3.Terbiye amaçlı şiddet uygulanabilir.	22	8,5	138	53,3	53	20,5	46	17,8
4.Erkeğin eşine şiddet uygulama hakkı vardır.	15	5,8	191	73,7	28	10,8	25	9,7
5.Şiddet haklı gerekçesi olduğunda kabul edilebilir bir şeydir.	29	11,2	155	59,8	50	19,3	25	9,7
6.Erkek, eşine bazen fiziksel şiddet (dayak, vurma,vb.) uygulamalıdır.	25	9,7	201	77,6	15	5,8	18	6,9
7.Erkek, evin reisidir, gerektiğinde şiddet uygulayabilir.	23	8,9	181	69,9	35	13,5	20	7,7

8.Şiddet uygulayan kişi tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır.	35	13,5	50	19,3	54	20,8	120	46,3
9.Bazı davranışlar şiddet uygulanmasını gerektirir.	39	15,1	118	45,6	68	26,3	34	13,1
10.Kadına yönelik şiddet, kadının kışkırtması söz konusu olduğunda kabul edilebilir.	48	18,5	132	51,0	44	17,0	35	13,5
11.Erkek şiddet uygularsa eşler kesinlikle boşanmalıdır.	56	21,6	115	44,4	43	16,6	45	17,4
12.Kadın aile içi şiddete maruz kalıyorsa devlet tarafından koruma altına alınmalıdır.	21	8,1	29	11,2	41	15,8	168	64,9
13.Şiddet asla bir çözüm değildir.	23	8,9	38	14,7	36	13,9	162	62,5
14.Evdeki kararları erkek almalıdır, kadın da bu kararlara uymalıdır.	25	9,7	136	52,5	49	18,9	49	18,9
15.Kadın kocasının söylediklerini sorgularsa koca dayak atabilir.	21	8,1	196	75,7	28	10,8	14	5,4
16.Kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır.	32	12,4	185	71,4	25	9,7	17	6,6
17.Kadın kocasına her şartta ve her durumda itaat etmelidir.	35	13,5	131	50,6	45	17,4	48	18,5
18.Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir.	35	13,5	122	47,1	53	20,5	49	18,9
19.Bir defa dahi dayak olduysa eşler boşanmalıdır.	38	14,7	177	68,3	21	8,1	23	8,9
20.Şiddetin dinimizde yeri olduğuna inanıyorum.	27	10,4	190	73,4	15	5,8	27	10,4

Tablo 1’de araştırmaya dâhil olan erkeklerin “Aile içi şiddet tutum ölçeği” maddelerine katılım düzeylerinin frekansları ve yüzdelikleri verilmiştir. Buna ilişkin yorumlar aşağıdaki tablolarda sırasıyla verilmiştir:

Tablo 2: Erkeklerin en çok katılım gösterdiği ilk 5 madde şöyle sıralanmıştır

Sıra No	Madde No	Ölçek Maddeleri	n	%
1	6. madde	Erkek, eşine bazen fiziksel şiddet (dayak, vurma, vb.) uygulamalıdır.	201	77,6
2	15. madde	Kadın kocasının söylediklerini sorgularsa koca dayak atabilir.	196	75,7
3	4. madde	Erkeğin eşine şiddet uygulama hakkı vardır.	191	73,7
4	20. madde	Şiddetin dinimizde yeri olduğuna inanıyorum.	190	73,4
5	16. madde	Kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır.	185	71,4

Tablo 2’de görüldüğü gibi, araştırmaya dâhil olan deneklere uygulanan “Aile İçi Şiddet Tutum Ölçeği”nden elde edilen bulgulara göre; erkeklerin “Katılıyorum” diyerek, en çok katılım gösterdikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmaktadır:

1. sırada, %77,6 ile “erkek eşine bazen fiziksel şiddet uygulayabilir”.
2. sırada, %75,7 ile “kadın kocasının söylediklerini sorgularsa kocası dayak atabilir”.
3. sırada, %73,7 ile “erkeğin eşine şiddet uygulama hakkı vardır”.
4. sırada, %73,4 ile “şiddetin dinimizde yeri olduğuna vardır”.
- 5.sırada ise %71,4 ile “kadın kocasına karşı geldiği zaman kesinlikle şiddet uygulanmalıdır” maddesi izlenmektedir.

Bu sonuçlara göre, Bingöl il merkezinde aile içi kadına karşı, erkek şiddetinin kanıksandığını, erkeklerin şiddete meyilli olduklarını ve halen de aile içinde kadına karşı şiddeti uyguladıkları sonucuna ulaşabiliriz. Bu durumda, bütün kurumlara ve ilgili paydaşlara ciddi görev ve sorumluluklar düşmektedir.

Tablo 3: Erkeklerin en az katılım gösterdiği ilk 5 madde şöyle sıralanmıştır

Sıra No	Madde No	Ölçek Maddeleri	n	%
1	12.madde	Kadın aile içi şiddete maruz kalıyorsa devlet tarafından koruma altına alınmalıdır.	168	64,9
2	13.madde	Şiddet asla bir çözüm değildir.	162	62,5
3	8. madde	Şiddet uygulayan kişi tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır.	120	46,3
4	1. madde	Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum.	53	20,5
5	18. madde	Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir.	49	18,5

Tablo 3’de görüldüğü gibi, “Aile içi şiddet tutum ölçeği”nden erkeklerden elde edilen bulgulara göre, erkeklerin “Katılmıyorum” diyerek, en az katılım gösterdikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmaktadır:

1. sırada, %64,8 ile “kadın aile içi şiddete maruz kalıyorsa devlet tarafından koruma altına alınmalıdır”.
2. sırada, %62,5 ile “şiddet asla bir çözüm değildir” maddesini; 3. sırada, (46,3) “şiddet uygulayan kişi tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır”.
4. sırada, %20,5 ile “şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum”.
5. sırada ise %18,5 ile “şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir” maddesi gelmektedir.

Bu sonuçlara göre, Tablo 2’de elde edilen verilerle, Tablo 3’te elde edilen sonuçlar doğal olarak birbirleri ile tezatlık göstermeleri gerekirdi. Neticede, böyle de oldu. Tablo 3’de erkekler, şiddet uygulayalım ama, bu aile içinde kalsın, bir yere başvurmasın, erkek herhangi bir şekilde erkekler cezalandırılmasın görüşünü benimserken, aslında bunu da bir çözüm yolu olarak görmediklerini (2. sırada) belirtmişlerdir. Burada, araştırmaya dâhil olan erkeklerin, halen geleneksel anlayışın etkisinde kaldıklarını görmekteyiz. Yani, “kol kırılır, yen içinde kalır” anlayışı aile içinde halen hüküm sürmektedir.

Tablo 5: Erkeklerin “fikrim yok” dedikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmıştır

Sıra No	Madde No	Ölçek Maddeleri	n	%
1	11.madde	Erkek şiddet uygularsa eşler kesinlikle boşanmalıdır.	56	21,6
2	10.madde	Kadına yönelik şiddet, kadının kışkırtması söz konusu olduğunda kabul edilebilir.	48	18,5
3	9. madde	Bazı davranışlar şiddet uygulanmasını gerektirir.	39	15,1
4	19.madde	Bir defa dahi dayak olduysa eşler boşanmalıdır.	38	14,7
5	18.madde	Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir.	38	14,7

Tablo 5’de görüldüğü gibi, “Aile içi şiddet tutum ölçeği”nden erkeklerden elde edilen bulgulara göre, erkeklerin “Fikrim yok” dedikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmaktadır:

1. sırada, %21,6 ile ”Erkek şiddet uygularsa eşler kesinlikle boşanmalıdır”.
2. sırada, %18,5 ile “Kadına yönelik şiddet, kadının kışkırtması söz konusu olduğunda kabul edilebilir”.
3. sırada, 15,1,7 ile “Bazı davranışlar şiddet uygulanmasını gerektirir”.
4. sırada, %14,7 ile ”Bir defa dahi dayak olduysa eşler boşanmalıdır”.
5. sırada, %14,7 ile “Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir” maddelerini işaretlemiştir.

Bu sonuçlara göre, araştırmaya dâhil olan erkeklerin bir kısmı da “şiddet neticesinde boşanıp boşanmama konusunda, kadının kışkırtması halinde şiddet erkeğin şiddet uygulayıp uygulamamasında, bazı davranışların şiddet gerektirdiği, bir defa dayak olsa bile eşlerin boşanması gerektiği, kadınların kendilerine karşılık verip vermemelerinde” bir fikir (düşünce) belirtmekten kaçınmışlardır. Bu durumu, erkeklerin aile içi şiddet konusunda yeterince bilgi sahibi olmadıkları şeklinde açıklayabiliriz.

Tablo 6: Erkeklerin “Kısmen katılıyorum” dedikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmıştır:

Sıra No	Madde no	Ölçek maddesi	n	%
1	9. madde	Bazı davranışlar şiddet uygulanmasını gerektirir.	68	26,3
2	2. madde	Şiddetin derecesi çok değilse mazur görülebilir.	61	23,6
3	1. madde	Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum.	59	22,8
4	8. madde	Şiddet uygulayan kişi tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır.	54	20,8
5	18. madde	Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir.	53	20,5

Tablo 6’da görüldüğü gibi, “Aile içi şiddet tutum ölçeği”nden erkeklerden elde edilen bulgulara göre, erkeklerin “Kısmen katılıyorum” dedikleri ilk 5 madde şöyle sıralanmıştır:

1. sırada, %26,3 ile “Bazı davranışlar şiddet uygulanmasını gerektirir”.
2. sırada, %23,6 ile “Şiddetin derecesi çok değilse mazur görülebilir”.
3. sırada, %22,8 ile “Şiddetin bazen gerekli olduğuna inanıyorum”.
4. sırada, %20,8 ile “Şiddet uygulayan kişi tutuklanmalı ve cezalandırılmalıdır”.
5. sırada ise %20,5 ile “Şiddet gören kişi karşısındakine benzer şekilde karşılık verebilir” maddesini işaretlemişlerdir.

Bu durum, erkeklerin aile içinde kadına şiddet uygulayıp uygulamama konusunda bazı durumlara katıldıklarını bazı durumlara ise katılmadıklarını göstermektedir. Erkeklerin, neyin şiddet olduğu, neyin şiddet olmadığı konularında bilgi sahibi olmadıklarını burada söyleyebiliriz.

Tablo 7: Ölçek Puanlarının Betimleyici İstatistikleri:

	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
Olumlu Tutum	259	0,0	39,0	16,85	6,03
Olumsuz Tutum	259	0,0	18,0	10,53	3,39
Şiddet Tutumu	259	0,0	57,0	27,38	6,80

Tablo 7’de görüldüğü gibi, “Aile içi şiddet tutum ölçeği”nden erkeklerden elde edilen bulgulara göre; olumlu tutum puan ortalaması $16,85 \pm 6,03$, olumsuz tutum puan ortalaması $10,53 \pm 3,39$, kadına yönelik şiddet tutumu puan ortalaması $27,38 \pm 6,80$ ’dir.

Bu sonuçlara göre, erkeklerin çoğu, “aile içi kadına karşı şiddete” yönelik olumsuz bir tutuma sahiptirler diyebiliriz. Diğer bir ifade ile araştırmaya katılan erkeklerin aile içi kadına karşı olduklarını söyleyebiliriz.

Tablo 8: Ölçek Puanlarının Normallik Testleri:

	Shapiro-Wilk		
	İstatistik	sd	p
Olumlu Tutum	,897	259	,000
Olumsuz Tutum	,967	259	,000
Şiddet Tutumu	,947	259	,000

Tablo 8’de görüldüğü gibi, “Aile içi şiddet tutum ölçeği”nden erkeklerden elde edilen bulgulara göre; ölçek puanları için yapılan normallik testi sonuçlarına göre tüm puanlar normal dağılım göstermediklerinden ($p < 0,05$) karşılaştırma analizlerinde parametrik olmayan yöntemler kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre, hem olumlu tutum, hem olumsuz tutum ve hem de şiddet tutumu arasında istatistiksel olarak anlamlı ilişkiler vardır ($p < 0,05$).

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de 1980’li yıllardan sonra kadın hareketinin gündeme getirdiği kadına yönelik şiddet konusu, ancak 1990’lı yıllardan itibaren devletin gündeminde yer almaya başlamıştır (KSGM, 1998). Türkiye’nin farklı illerinde yapılan araştırmaların sonuçlarına göre, aile içi şiddet konusunda kadın ve erkeklerin şiddet eylemi olarak algıladıkları en belirgin davranışların -sıralama bazen değişse de- genel olarak şu şekilde tespit edildiği görülmüştür: “Dayak, aşağılama, küfür ve tecavüz”. Bu konuda yapılan araştırma sonuçlarına göre, kadına yönelik aile içi şiddetin, en sık kadınların eşleri veya

birlikte oldukları erkeklerden kadınlara yöneldiğini göstermektedir. Erkeklerin eğitimi incelendiğinde, eğitimin artması ile hem fiziksel hem de cinsel şiddet uygulayan erkeklerin oranının azaldığı görülmektedir (Yüksel-Kaptanoğlu & Çavlin, 2015: 83-85). Bu konuda, gerek yurt içinde gerekse yurt dışında çok sayıda araştırma yapıldığını görmekteyiz.

Bingöl'ün sesi gazetesinin 18.10.2017 tarihli haberine göre, "Bingöl'de onlarca çocuk aile içi şiddet görerek sokaklara itilmektedir" (www.bingolunesesi.net). Bu haberden de anlaşılıyor ki, Bingöl ilinde aile içi şiddetin var olduğunu ve devam ettiğini söyleyebiliriz. Bingöl'de kasaplık yapan bir kişi, aile içi şiddet gördüğü gerekçesiyle, şikâyet ettiği kocası tarafından kulak ve burnu kesilerek hastane önüne atılmıştır (<http://www.haber7.com>, 15.03.2010). Tatlılıoğlu'nun (2016: 223-229) Turan-Sam Dergisi'nde yayımlanan ve Bingöl'de yaptığı proje kapsamında kadınlarla ilgili yayımlanan "Aile içi şiddete karşı kadınların tutumları: Bingöl örneği" adlı makalesinde, kadınların aile içi şiddete karşı çaresizliklerini, yardım almak için ne yapması gerektiğini bilemediklerini ortaya çıkmıştır. Bingöl Valiliği tarafından yapılan basın açıklamasına göre; 26 Kasım 2017 tarihinde Bingöl Emniyet Müdürlüğü'ne intikal eden çocuğun cinsel istismarı, şantaj ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçuyla ilgili yapılan tahkikat neticesinde 6 kişi gözaltına alınmış olup, bunlardan 5'inin adli makamlarca tutuklandığı belirtilmiştir (25 Aralık 2017, Posta Gazetesi). 27 Mayıs 2015 Tarihli Bingolum.com adlı internet sitesinin haberine göre, Bingöl'de, 15 yaşındaki kız çocuğu E.A'nın, cinsel istismarlarına maruz kaldığı 8 uzman çavuş hakkında açılan davada, mahkemenin "rıza var" diyerek sanıklardan ikisine beraat, 6'sına ise "iyi hal" indirimi uyguladığı, 1 ila 8 yıl arasında hapis cezaları vermesi örneklerine en son, kendini subay olarak tanıtıp, evine götürdüğü 14 yaşındaki 3 öğrenciye cinsel istismarda bulunduğu nedeniyle hakkında 150 yıl hapis istemiyle açılan davada, tutuklu olarak yargılanan U.Ç.'nin "Basit cinsel istismar" gerekçesiyle tahliye edildiği, hakkında istenen cezanın 3.5 ile 10 yıla düşürülmesi ile yeğenine cinsel istismarda bulunduğu gerekçesiyle hakkında "Çocuğun basit cinsel istismarı" ve "Basit yaralama" gerekçesiyle 19 yıl hapis cezası istenen B.S.'ye 9 yıl hapis cezasının verildiği" haberleri yer almıştır. Bu haberden de anlaşılacağı gibi, Bingöl'de şiddet, taciz ve tecavüz olaylarının caydırıcı olmadığı açıkça görülmektedir. Sonuçta, şiddete meyilli kişilerin, şiddet davranışını daha da körüklemektedir. Eğer bir toplumda suç, şiddet, tehdit, taciz, tecavüz kanıksanırsa, orada katlanarak devam eder.

29 Ağustos 2019 tarihli Bingöl'ün Sesi Gazetesi'nin haberine göre, TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu'nun 2011 yılında 24. Dönem 2. Yasama yılında 58 sayfalık yayımlanan "Kadına ve Aile Bireylerine Yönelik Şiddet İnceleme Raporu"na göre Bingöl kadına şiddetin en az olduğu iller arasında yer almıştır. Bingöl aile içi şiddetin en az olduğu ilk 10 il içinde yer almıştır. Bu raporun sonuçlarına göre, kadına şiddetin en az olduğu iller sırasıyla, Batman, Hakkari, Şırnak, Van, Bitlis, Bingöl, Mardin; kadına şiddetin en çok olduğu iller ise sırasıyla, Bilecik, Elazığ, Isparta, Karaman, Kayseri, Denizli, Bartın, Yalova, Ardahan, Bolu, Manisa.... Çıkmıştır. TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu raporuna göre Bingöl'de kadına yönelik 2008 yılında 73, 2009 yılında 108, 2010 yılında 118, 2011 yılında 106 suç işlendi (<http://www.bingolgazetesi.com.tr>).

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde bulunan 22 ilde, 2015-2016 yıllarında şiddet gördüğü için KAMER'e başvuran 726 kadına destek sağlanmıştır. KAMER'e başvuru yapan kadınların; "en küçüğü 12, en büyüğü 74 yaşında, yaş ortalaması 34,4, %28'i okuma yazma bilmiyor, %20'ye yakın bir kısmı lise veya daha yüksek düzeyde eğitilmiş olduğu, kadınların %75'nin evli olduğu, %25'nin bekâr olduğu, evliliklerde %80.9 oranında resmi ve dini nikah birlikte yapılırken, %8.3'ünde yalnızca dini nikah yapılmıştır. Bekar kadınlar arasında hiç evlenmeyenlerin oranı %78, kadınların %35,7'si boşanmış, %21,4'ü kocasını kaybetmiş, %54,3'ünün evliliklerini 18 yaşın altında yaptıkları, kadınların 573'nün ortalama 3-4 çocuğunun olduğu, %67'sinin görücü usulü evlendikleri, %25'nin anlaşarak, severek evlendikleri, %8'nin zorla evlendikleri, görücü usulü ile evlenen kadınların 165'inin aile büyükleri istediği için evlendiği, zorla evlendirilen 45 kadının büyük çoğunluğunun akraba veya kuma zoruyla evlendirildikleri, 4 kadının berdel, 1 kadın beşik kertmesi evliliğine zorlandığı, başvuru yapan kadınların %43'nün daha önceden göç ettikleri, göçe neden olarak evlilik ve güvenlik gerekçeleri olduğu, şiddet başvurusu ile gelen kadınların sadece %10'nun ev dışında çalıştıkları, çalışmayan kadınların %44,2'sinin kendisinin çalışmak istemedikleri, kadınların

%40,9'nun iş bulamadıkları, %14,9'nun evden izin alamadıkları için çalışmadıkları, %84'nün kendilerine ait bir gelirlerinin olmadıkları, %36,6'sının herhangi bir sağlık güvencelerinin %15'nin gecekonduda oturdukları, %21'nin oturduğu evin kendine veya kocasına ait olduğu, çoğunluğunun kirada oturdukları, %6'sının namus cinayeti altında olduğu, %86'sının aile içi şiddet gördüğü, %8'nin aile dışında şiddet gördükleri, sebebiyle KAMER'e başvurmuşlardır. Başvuran kadınların %72'sinin kocasından/partnerinden şiddet gördüğü, %8'nin eski kocasından/partnerinden şiddet gördüğü, %5'nin babasından şiddet gördüğü, %2'sinin ağabeyinden şiddet gördükleri, %2'sinin kayınpeder/kayınbiraderinden şiddet gördüğü, %3'nün ailenin diğer erkeklerinden şiddet gördükleri, %5'nin ailedeki diğer kadınlardan şiddet gördükleri" tespit edilmiştir. Ayrıca, başvuru yapan kadınların %86'sının aile içi şiddeti yaşadıkları, başvuran 726 kadından 646'sının psikolojik, 282'sinin cinsel, 500'nün sözel, 351'nin fiziksel, 601'nin ekonomik şiddet gördüğü, 54'nün vücudunun çeşitli yerlerinden yaralı ve kesiklerin olduğu, 4'ünde ağır travmaların olduğu, ancak %10'nun hekim raporu aldıkları, %12'sinin aynı zamanda ölümlerle tehdit edildiği, %2,3'nün şiddet neticesinde düşük yaptığı, %32,6'sının daha evliliğin ilk günlerinde şiddet gördükleri, %37,5'nin evlendikten 1 yıl sonra şiddetin başladığı, vb. durumlar tespit edilmiştir (<http://www.kamer.org.tr>).

Güler ve arkadaşlarının (2005) Sivas ilinde yaşayan 15-49 yaş arası 162 evli kadınla yaptıkları araştırmanın bulgularına göre; kadınların %40,7'sinin aile içi şiddete maruz kaldığı, bunların %91'inin kadının eşi, %22,7'sinin eşinin yakınları, %19,7'sinin ise kendi yakınları tarafından şiddetin gerçekleştirildiği; şiddetin en çok kadınlara ve çocuklara uygulandığı görülmüştür. Sarı'nın (2007) yaptığı araştırmanın sonuçlarına göre; aile içi şiddet haberlerinde en az görülen özellik, "kıyıncılık", en çok görülen özellik ise "yorumsuzluk" olarak görülmektedir. Aile içinde şiddeti en çok uygulayan babadır. Gazetelerdeki aile içi şiddetle ilgili haberlerin büyük oranı fiziksel şiddetle ilgilidir. Ailede şiddet olayının ortaya çıkmasının nedeni olarak en çok psikolojik neden belirtilmiştir. Yavuzer, Gündoğdu & Dikici'nin (2009) 3397 öğretmen üzerinde yaptıkları çalışmanın verilerine göre, öğretmenler şiddeti; "sözel veya fiziksel zarar verme davranışı" olarak tanımlamışlardır. Ayrıca, öğretmenler, şiddetin temel sebebi olarak "ailevi sebepler" olarak görmüşler, şiddetin önlenmesi için de okullarda daha etkili öğrenci merkezli danışmanlık hizmetlerini düşünmektedirler.

Maruz kalınan şiddetin büyüklüğü, boyutu ve etkilerinin yanında kadınların şiddetle nasıl mücadele ettikleri de önemlidir. Şiddete maruz kalan kadınlar, yaşadıkları şiddetle baş edebilmek için çeşitli yöntemler geliştirmektedirler. Bunlardan en çok bilinenleri; "şiddete fiziksel olarak karşılık verme, şiddeti tanıdıklarına veya başkalarına anlatma ve ilgili kurum ve kuruluşlara başvurma" kadınların şiddetle mücadele yöntemleri arasında bulunmaktadır. Ülke düzeyinde şiddetin yaygınlığı ve bununla mücadele yöntemleri ilk olarak 2008 yılında yapılmış olan Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması'nda saptanmış ve maruz kalınan şiddetin kadınlara göre nedenleri, şiddet mağduru kadınların bu şiddetle nasıl mücadele ettikleri, şiddeti nasıl ve kimlerle paylaştıkları ve şiddet sonucu nerelere başvurdukları, sağlık hizmetlerinden ve diğer hizmetlerden nasıl yararlandıkları öğrenilmiştir (Ergöçmen, Türkyılmaz & Abbasoğlu, 2015: 151). Sonuç olarak, kadının insan haklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak, kadınların sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasal yaşamdaki konumlarını güçlendirmek, hak, fırsat ve imkânlardan eşit biçimde yararlanmalarını sağlamak önemli bir öncelik olarak görülmektedir (<http://bingol.aile.gov.tr>).

ÖNERİLER:

1. Yapılan bu araştırmanın bulguları açıkça göstermektedir ki, Bingöl ilinde bu konuda aile içi şiddete karşı bir farkındalık oluşturmaya ihtiyaç olduğu görülmektedir.
2. Bingöl ilinde farklı kurumlar ve paydaşlar arasında (üniversite, İl Milli Eğitim Müdürlüğü, belediye, valilik, emniyet, Sosyal Hizmet Müdürlüğü, STK'lar) eşgüdüm ve işbirliği sağlanarak neler yapılacağını tartışmalıdırlar.
3. Bu amaçla; bu konuda kısa vadeli, orta vadeli ve uzun vadeli planlamalar yapılmalı, sempozyum, konferans, panel, çalıştay, vb etkinlikler düzenlenmelidir.
4. Aile ve çift terapilerine önem verilmelidir.

5. Ayrıca, kadınların normal ve sağlıklı yaşam hakkına sahip olabilmesi için birey, toplum ve devlet olarak bu eylemi bir suç olarak görmeli, bu suça teşebbüs edenlerin cezalandırılması ve kadınların güvenlik içinde yaşamaları amacıyla her türlü desteğin verilmesi için çaba sarfedilmelidir.

6. Kadına yönelik şiddetle mücadele konusunda geliştirilecek uygulamalarda farklı ülke deneyimlerinin incelenmesi ve geliştirilen uluslararası sözleşmelerin toplumda yürütülmesine aracılık edecek mekanizmaların oluşturulmasına ihtiyaç vardır (KSGM, 2008; 2012; 2014).

7. Devletin temel politikası, şiddete sıfır tolerans olmalıdır.

KAYNAKLAR

Büyüköztürk, Ş.; Kılıç Çakmak, E., Erkan Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara.

Büyüköztürk, Ş. (2007). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı, (7. Baskı). Pegem A Yayıncılık, Ankara.

Ergöçmen, B. A.; Türkyılmaz, A. S. & Abbasoğlu, Ö. A. (2015). “Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele Yöntemleri”. (Bölüm: 7). (Ed. Ayşegül Ustaoglu), Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması, ss. 149-172, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Merkezi, Ankara.

Eryurt, M. A. & Seçkiner P. Ç. (2015). “Kadına Yönelik Şiddetin Sonuçları”. (Bölüm: 6). (Ed. Ayşegül Ustaoglu), Türkiye’de Kadına Yönelik Şiddet Araştırması, ss. 125-144, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Merkezi, Ankara.

Güler, N.; Tel, H. & Tuncay, F. Ö. (2005). “Kadının Aile İçinde Yaşanan Şiddete Bakışı”, Cumhuriyet Üniversitesi, Tıp Fakültesi Dergisi, 27, 51-56.

Karasar, N. (2012). Bilimsel Araştırma Yöntemi (24. Baskı), Nobel Yayıncılık, Ankara.

Korkut-Owen, F. & Owen-Dean, W. (2008). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Ankara.

Nuruzade, Ş. (29-30 Nisan 2019). “Tradational Family Values and Contemporary Challenges of Azerbaijanis”, II. Uluslararası Ailenin Korunması Hakkı Sonuç Bildirgesi, Türkiye İnsan Hakları Eşitlik Kurumu, 29-30 Nisan 2019, Ankara.

Özgentürk, İ.; Karğın, V. & Baltacı, H. (2012). “Aile İçi Şiddet ve Ş Nesilden Nesile İletilmesi”, Polis Bilimleri Dergisi, 14 (4): 55-77.

Sarı, E. (2007). “Basındaki Yansımalarıyla Aile İçi Şiddet”, Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sergisi, No: 13, 13-22

Tatlıoğlu, K. (2016). “Aile içi şiddete karşı kadınların tutumları: Bingöl örneği”, TURAN-SAM Uluslararası Bilimsel Hakemli Dergisi; 8(32): 223-229.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Aile İçi Şiddetle Mücadele El Kitabı”, 2008, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadelede Sağlık Hizmetleri”, 2014, Ankara.

T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015”, 2012, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü, “Cumhuriyetin 75. Yılında Türkiye’de Kadının Durumu”, Takav Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş. 1998, Ankara.

T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet”, 2009, Ankara.

Tınaz, P. (2008). “İşyerinde psikolojik taciz (Mobbing)”, Yüksek Lisans Tezi. Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Edirne.

TİHEK, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, “Vakit Aile Vakti”, II. Uluslararası Ailenin Korunması Hakkı Sonuç Bildirgesi, 29-30 Nisan 2019, Ankara. <https://www.tih.gov.tr/>, Erişim tarihi: 14.07.2019.

UNFPA, United Nations Population Fund, “Strategy and Framework for Action to Adressing Gender-Based Violence”, 2008-2011 (PDF), New York, <https://www.unfpa.org/>, Erişim tarihi: 08.09.2019.

UNFPA, United Nations Population Fund, “Gender-based violence”, 22 Ağustos 2015, New York, <https://www.unfpa.org/>, Erişim tarihi: 08.09.2019.

UN, United Nations General Assembly, “85th Plenary Seesion: Declaration on the Elimination of Violence Against Women, A/RS/48/104, 20 Aralık 1993, (Retrieved 8 Eylül 2013).

UN, United Nations, “Declaration on the Elimination of Violence Against Women”, <https://search.un.org/results.php>, Erişim Tarihi: 15.05.2019.

WHO, Dünya Sağlık Örgütü, Violence Against Women, Genova, Italy, 5-7 February 1996, https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/en/, Erişim tarihi: 07.09.2019.

WHO, Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Şiddet ve Sağlık Raporu: Özet. Genova, Italy, 2002, https://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/en/, Erişim tarihi: 07.09.2019.

Yavuzer, Y.; Gündoğdu, R. & Dikici, A. (2009). “Teachers' Perceptions About School: Violence in one Turkish City”, Journal of School Violence, 8(1): 29-41.

Yüksel-Kaptanoğlu, İ. & Çavlin, A. (2015). “Kadına yönelik şiddet yaygınlığı”. (Ed. Ayşegül Ustaoglu), Türkiye’de kadına yönelik şiddet araştırması, (Bölüm: 5). ss. 80-120, T.C. Başbakanlık Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü, Hacettepe Üniversitesi Nüfus Etütleri Merkezi, Ankara.

Çevrimiçi Kaynaklar:

<http://bingol.aile.gov.tr/haberler/kadina-yonelik-siddete-karsi-uluslararasi-mucadele-gunu>, Erişim tarihi: 18.10.2018.

https://www.kamer.org.tr/icerik_detay.php?id=179, Erişim tarihi: 09.09.2019.

<http://www.haber7.com/3sayfa/haber/493747-karisinin-burnunu-ve-kulaklarini-kesti>, Erişim tarihi: 21.10.2018.

<http://www.kadinininsanhaklari.org/kadinin-insan-haklari/yasalardaki-haklarimiz/siddet-goren-kadin-ne-yapabilir/kadina-karsi-siddet-ve-siddet-turleri/>, Erişim tarihi: 19.05.2019.

http://www.evicesiddet.adalet.gov.tr/SIDDET_NEDIR.html, Erişim tarihi: 19.05.2019.

<http://dokudanismanlik.com/makaleler/siddet>, Şubat 2013, Alptekin, S., Erişim tarihi: 19.05.2019.

<http://kadem.org.tr/siddet-nedir-ve-siddete-karsi-kadinin-korunmasi-ve-basvuru-yollari/> Erişim tarihi: 19.05.2019.

<http://www.bingolonline.com/Form.php?Sayfa=Yazdir&f=1&id=191>, Erişim tarihi: 18.10.2018.

<http://www.posta.com.tr/bingol-u-karistiran-tecavuz-iddiasina-5-tutuklama-1365765>, 16.05.2019.

<https://www.bingolum.com/haber-7133-tecavuz-ve-siddete-karsi-kadin-meclisi.html>, 16.05.2019.

<https://www.ombudsman.gov.tr/contents/files/207b4--Kadinlara-Karsi-Siddetin-Tasfiye-Edilmesine-Dair-Bildiri.pdf>, Erişim tarihi: 14.07.2019.

<http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TKAA2008-AnaRapor.pdf>, Erişim tarihi: 08.09.2019.

<https://turkey.unfpa.org/sites/default/files/pub-pdf/aismelkitabi.pdf>, Erişim tarihi: 08.09.2019.

<http://www.bingolgazetesi.com.tr/haber-kadina-siddet-bingol-de-az-92127.html>, Erişim tarihi: 09.09.2019.

<https://teyit.org/veriler-turkiyede-kadina-yonelik-siddetin-en-az-ve-en-cok-oldugu-kentler-hakkinda-ne-soyluyor/>, Erişim tarihi: 09.09.2019.

<https://www.cnnturk.com/video/turkiye/kadina-yonelik-siddette-turkiye-istatistikleri>, 25.11.2017, Erişim tarihi: 09.09.2019.

<http://kadincinayetleridurduracagiz.net/veriler/2877/kadin-cinayetlerini-durduracagiz-plattformu-mayis-2019-raporu>, 11.06.2019, Erişim tarihi: 09.09.2019.

https://www.tuseb.gov.tr/enstitu/tacese/yuklemeler/ekitap/kadin/kadina_yonelik_şiddetle_mucadelede_mevcut_durum_analizi_ve_yapilan_řalismalar.pdf, Erişim tarihi: 09.09.2019.